

Αδ. Michel Morel

LA VALLA

LA VALLA EN GIER : ΘΕΜΕΛΙΟΙ ΛΙΘΟΙ ΤΟΥ ΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΜΑΡΙΑΝΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΤΟ 1816, Ο ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΣ CHAMPAGNAT ΕΡΧΕΤΑΙ ΩΣ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΣΤΗΝ ΕΝΟΡΙΑ ΤΟΥ LA VALLA EN GIER ΣΕ ΗΛΙΚΙΑ 27 ΕΤΩΝ.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ

La Valla en Gier : κοινότητα που βρίσκεται σε μια πλαγιά της οροσειράς του Pilat, στα νότια της πόλης του Saint - Chamond· έντονο ανάγλυφο με υψόμετρο που κυμαίνεται από τα 460 στα 1300 μέτρα· διασχίζεται από δύο κύριες κοιλάδες: αυτή του Ban και εκείνη του Gier· η πιο εκτεταμένη από το Διαμέρισμα του Loire.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Η απογραφή του 1815 δείχνει περίπου 2300 κατοίκους κατανεμημένους σε 434 εστίες και 66 οικισμούς έξω από την κωμόπολη. Πληθυσμός αποτελούμενος από 5 προύχοντες (μεταξύ των οποίων ο εφημέριος), 176 χωρικοί σχετικά ευκατάστατοι, άλλοι τόσοι χωρικοί μεσαίου εισοδήματος ή φτωχοί, σαράντα περίπου τεχνίτες, 134 περίπου υπηρέτες και μια τριανταριά φτωχοί και χήρες.

Η ΕΝΟΡΙΑ ΤΟΥ LA VALLA

Ο ναός της εποχής, που αναγόταν στον 11^ο – 12^ο αιώνα, βρισκόταν κοντά στο σημερινό Δημαρχείο. Γκρεμίστηκε στα 1843 και ξαναχτίστηκε γύρω στα 1845.

Σημαδεύτηκε έντονα από τη Γαλλική Επανάσταση, καθώς ο εφημέριος Gaumont εκτελέστηκε από τους επαναστάτες τον Οκτώβριο 1794. Στα 1816, εφημέριος της ενορίας από το 1812 είναι ο Monsieur Rebod. Οι ενορίτες δεν τον εκτιμούν: «τα κύρια ελαττώματά του φαίνεται πως ήταν μια ιδιοσυγκρασία έτοιμη να εκτοξεύσει προσβλητικές λέξεις και ένας αυταρχισμός που έκρυβε δύσκολα την ανασφάλεια» (André Lanfrey Μαριανά Τετράδια No 31).

Μια περιγραφή, σύντομη και κάπως συμβατική, της ενορίας από τον Frère Jean Baptiste Furet είναι η ακόλουθη: «οι κάτοικοι του La Valla ήταν καλοί και ευσεβείς αλλά απλοϊκοί και εντελώς αγράμματοι».

«Ο διορισμός του Μαρκελλίνου Champagnat σε μια τέτοια ενορία δεν είναι χωρίς σημασία: για την ποιμαντική μιας ενορίας που είχε δοκιμαστεί σκληρά και για την κάλυψη μιας δύσκολης και τεράστιας περιοχής χρειάζεται ένας άνδρας δυναμικός, ανθεκτικός και βαθύς γνώστης του αγροτικού κόσμου στα βουνά του Pilat και του Velay. Μια θέση εμπιστοσύνης» (Fr. André Lanfrey, Ιστορία του Τάγματος – Τόμος 1, σελ. 43).

Οι σχέσεις ανάμεσα στον εφημέριο και στον βικάριό του δεν θα είναι πάντα πολύ εύκολες για διάφορους λόγους.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΟ 1816

«Τα μισά σχεδόν από τα παιδιά της περιοχής περνούσαν ένα μεταβλητό χρονικό διάστημα στο Δημοτικό και το La Valla διέθετε ένα σχολείο αρρένων και ένα σχολείο θηλέων» (Zind, Miscellanées σελ. 194).

Στην κωμόπολη του La Valla λειτουργούσε ένα σχολείο αρρένων και στον οικισμό του Sardier υπήρχε ένας άλλος δάσκαλος. Μια ομάδα γυναικών μοναχών («soeurs») ασχολούνταν με τα κορίτσια.

Η ΑΦΙΞΗ ΤΟΥ ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΥ CHAMPAGNAT

Ο Μαρκελλίνος φθάνει τον Αύγουστο 1816 για να ασκήσει το διακόνημα του ιερέα: τελεί τις Λειτουργίες, ενταφιασμούς, τις βαπτίσεις, τους γάμους. Επισκέπτεται τους αρρώστους, συχνά για να τους προετοιμάσει πριν από τον θάνατο, καθώς και τους άλλους ενορίτες.

Επίσης, έχει μέσα του ένα σχέδιο δράσης, που ωρίμασε στα χρόνια που πέρασε στο ιεροσπουδαστήριο: να συγκροτήσει με άλλους ιερείς μια «Κοινωνία της Παναγίας» - ο ίδιος είχε επιφορτισθεί με τη συγκρότηση μιας ομάδας «Αδελφών» για να ασχοληθούν με τα παιδιά της υπαίθρου.

Πολύ σύντομα αντιλαμβάνεται την κατάσταση των παιδιών και των νέων της ενορίας του. Τα πιο πολλά, παρά το μικρότερο ή μεγαλύτερο πέρασμα από το σχολείο, παραμένουν εντελώς αμόρφωτα. Όσο για την κατήχηση, φαίνεται πως τον ιερέα δεν τον απασχολεί πολύ.

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΛΙΘΟΙ ΤΟΥ «ΜΑΡΙΑΝΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑΤΟΣ»

Στις 6 Οκτωβρίου 1816, έρχεται σε επαφή με έναν πρώτο νέο ηλικίας 23 ετών, παλαιό γρεναδιέρο του Ναπολέοντα, και του προτείνει να τον βοηθήσει να σπουδάσει. Στις 28 Οκτωβρίου, ο Μαρκελλίνος Champagnat επισκέπτεται έναν νέο 15 ετών, τον Jean Baptiste Montagne, που πεθαίνει ουσιαστικά στα χέρια του. Αυτό το γεγονός τον συγκλονίζει και τον ωθεί να θέσει σε εφαρμογή το σχέδιό του. Στις 2 Νοεμβρίου, γνωρίζεται με έναν άλλο νέο 15 ετών, που ήθελε να αφιερώσει τη ζωή του στον Θεό. Έτσι, στις 2 Ιανουαρίου 1817, αφού νοίκιασε ένα μικρό σπίτι, κοντά στο πρεσβυτέριο, προσκαλεί αυτούς τους δύο νέους να έλθουν να μείνουν μαζί. Σιγά - σιγά, κι άλλοι νέοι, όλοι προερχόμενοι από το La Valla, τους ακολουθούν. Στα τέλη του 1818, εκπαιδεύονται 7 νέοι, από τους οποίους μόνον δύο ενήλικες, δηλαδή πάνω από 21 ετών.

Δύσκολες συνθήκες ζωής, χωρίς καμιά άνεση: λιτή τροφή με ξερό ψωμί, τυρί, πατάτες, λαχανικά του κήπου και μερικές φορές λίγο αλμυρό λαρδί και έπιναν πάντα μόνο νερό.

Μέρες με γεμάτο πρόγραμμα: έγερση στις 4 το πρωί, προσευχή και Θεία Λειτουργία. Τον υπόλοιπο χρόνο καταλαμβάνει το διάβασμα, η χειρωνακτική εργασία, διαφορετική ανάλογα με την εποχή: κηπουρική, κατασκευή καρφιών.

Σύντομα, υποδέχονται στο σπίτι τους φτωχά παιδιά, τα τρέφουν και τους διδάσκουν την κατήχηση και την ανάγνωση.

Ο ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΣ CHAMPAGNAT ΑΝΑΘΕΤΕΙ ΣΤΟΥΣ ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΤΟΥ ΔΙΑΦΟΡΕΣ «ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ» ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΕΣ

Για να τους εκπαιδεύσει στη μελλοντική τους δράση ως κατηχητών και δασκάλων, ο Μαρκελλίνος Champagnat καλεί έναν νέο άνδρα που είχε επιμορφωθεί στην αλληλοδιδασκτική των Αδελφών των Χριστιανικών Σχολείων (Frères des Ecoles Chrétienues). Έτσι, κατά τη διάρκεια του χειμώνα 1818 - 1819, «το σπίτι των Αδελφών λειτουργεί σαν ένα πρότυπο σχολείο δασκάλων» (Zind, Miscellanées, σελ. 208). Δεν πρέπει όμως να ξεχνάμε ότι ο πρώτος στόχος του Μαρκελλίνου ήταν πριν απ' όλα η κατήχηση και η ελεημοσύνη, καθώς η εκμάθηση της ανάγνωσης και της γραφής δεν ήταν παρά ένα μέσο για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Σιγά - σιγά, ήδη από την Εορτή των Αγίων Πάντων το 1817, οι Αδελφοί έχουν την άδεια να κάνουν κατήχηση στους οικισμούς τις Κυριακές. Την Ημέρα των Αγίων Πάντων το 1819, κάποιοι Αδελφοί πρόκειται να διδάσκουν καθημερινά, κατά τη διάρκεια του χειμώνα, στους οικισμούς Luzernaud και Chomiol. Την ίδια εποχή, στον Frère Laurent φαίνεται ότι ανατέθηκε

να πηγαίνει να κάνει κατήχηση στο Bessat, ένα χωριό μακριά από το La Valla, με δριμείς χειμώνες και πολύ δύσκολες συνθήκες.

Οι Αδελφοί αναλαμβάνουν το σχολείο στο Marlihes περίπου την Ημέρα των Αγίων Πάντων το 1818, το σχολείο στο La Valla το 1819, εκείνο στο Saint Sauveur (Των Αγίων Πάντων 1820) και αργότερα στο Bourg Argental (Ιανουάριος 1822).

ΜΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕ ΥΨΗΛΟ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟ

Στα τέλη του 1819, ο Μαρκελλίνος Champagnat αποφασίζει να εγκαταλείψει το πρεσβυτέριο και να έλθει να κατοικήσει στο σπίτι των Αδελφών, για να τους αφιερώσει περισσότερο χρόνο και έτσι να τους εκπαιδεύει καλύτερα.

ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΣΤΟ LA VALLA

Στα 1822, το πρώτο σπίτι έχει γίνει πολύ μικρό για τα είκοσι άτομα (Αδελφούς, Δόκιμους, φτωχά παιδιά) που στεγάζει και κυρίως εξαιτίας της απότομης άφιξης 8 υποψηφίων στα τέλη Μαρτίου 1822.

Στις αρχές 1824, καθώς το σπίτι του La Valla ήταν και πάλι πολύ μικρό, έπρεπε να σχεδιασθεί η κατασκευή ενός άλλου σπιτιού. Ο Μαρκελλίνος Champagnat, μαζί με τους πιο παλιούς Αδελφούς, επιλέγει την κοιλάδα L'Hermitage.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΑ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΟ LA VALLA ...

Παρόλο που συνέχιζε τη επίπονη διακονία του ως ιερέας στην ενορία, ο Μαρκελλίνος Champagnat έθεσε τα θεμέλια του Τάγματος των Αδελφών. Από το 1817 έως το 1824 (μέχρι τη μετακόμιση στο L'Hermitage τον Μάιο 1825), υποδέχθηκε και εκπαιδευσε 30 με 40 νέους, έστω κι να δεν θα συνεχίσουν όλοι ως Αδελφοί, ίδρυσε 8 Δημοτικά σχολεία, δέχθηκε πολλά παιδιά που ήταν στην επαιτεία και την περιπλάνηση και βοήθησε πολλά άτομα που είχαν ανάγκη.

... ΜΕ ΤΙΜΗΜΑ ΜΙΑ ΜΑΚΡΑ ΠΟΡΕΙΑ ΣΠΑΡΜΕΝΗ ΜΕ ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ

Ο Μαρκελλίνος Champagnat συνάντησε κάθε είδους δυσκολίες: κριτική και αντίθεση στο σχέδιό του, εκ μέρους κυρίως των συναδέλφων του ιερέων αλλά και κάποιων εκκλησιαστικών και εκπαιδευτικών αρχών.

Ήταν όμως άνθρωπος αποφασισμένος, πεπεισμένος ότι εκτελούσε το έργο του Θεού, που δεν ενεργούσε ποτέ χωρίς την έγκριση των ανωτέρων του. Ήταν πραγματιστής που ήξερε να εκμεταλλεύεται τις ευκαιρίες για να προχωράει βήμα – βήμα. Ήταν ένας άνθρωπος σε απόλυτη συνάφεια με το περιβάλλον της υπαίθρου: τους πρώτους μαθητές του, όλους από την περιοχή του La Valla, μπόρεσε να τους κάνει κατηχητές και δασκάλους και να τους κάνει να ζήσουν την ουτοπία της πρώτης χριστιανικής κοινότητας.

Αν ο στόχος να ασχοληθεί ποικιλότροπα με τα παιδιά που αντιμετώπιζαν τις πιο μεγάλες δυσκολίες ήταν σαφής, η μορφή που θα έδινε στη δική του «Ένωση» δεν ήταν τόσο ξεκάθαρη. Μόνο μετά τον Ιούλιο 1824, κατά τη δημοσίευση του «Κανονισμού του Τάγματος των Μικρών Αδελφών της Παναγίας», προβάλλει ως «ιδρυτής» ενός νέου Τάγματος Αδελφών. Η μεταφορά της κοινότητας από το La Valla στο L'Hermitage σημειώνει την αρχή μιας νέας περιόδου.